

HISTORIEK VAN HET BOSJE.

Leopold II wilde aan Oostende, zoals hij dat gedaan had in Laken, Brussel en Sint-Gillis, openbare parken schenken. Leopold II zag een kans tot het waarmaken van zijn plannen toen minister Beernaert (geboren te Oostende) in 1884 aan de macht kwam.

Tijdens een verblijf te Oostende, in 1885, werkte Leopold II verder aan zijn plannen en verzekerde zich van de steun van Beernaert. Leopold II wilde een reeks parken rond Oostende en de eerste die hij wou aanleggen zou het "Bois de Boulogne" zijn.

Daarvoor werd gedacht aan gronden gelegen tussen de spoorweg en het kanaal naar Brugge en die al "Bois de Boulogne" genoemd werden. Deze gronden waren oude versterkingen, wallen en schansen en het zou de moeite niet zijn voor de staat deze gronden te verkopen daar er enorme kosten waren om ze verkavelbaar te maken. De stad Oostende zou bereid zijn om van deze gronden openbaar park te maken, weet Leopold II nog te schrijven aan Beernaert.

Op 19 mei 1886 wordt er in de kamer een wet gestemd en deze verschijnt in het Staatsblad van 20 mei 1886.

Daaruit pikken we hetgeen voor Oostende van belang is :

Art. 2,- 3° : De regering is gemachtigd om kosteloos aan de stad Oostende af te staan, ter inrichting eener openbare warande, de domein-gronden, bepaald ten oosten door de vaart van Brugge en ten westen door den spoorweg van Brussel naar Oostende.

In uitvoering van deze wet is er een konventie tussen de Staat en het Kollege van Burgemeester en Schepenen van Oostende op 7 en 10 januari 1888, na behandeling in de Gemeenteraad op 31 oktober 1887. Bij deze konventie werd de gratis afstand door de staat aan de stad Oostende van staatsgronden voor openbaar nut met een totale oppervlakte van 27 ha, 74 a, 7 ca geregeld.

Het was echter onder zeer welbepaalde voorwaarden dat deze grondoverdracht gebeurde :

o.a. Art. 6,- : La ville exécutera tous les travaux d'aménagements dans un délai de trois ans ; elle maintiendra à la propriété la destination de parc public, et en supportera les frais d'entretien. A défaut d'exécution, dans le délai ci-dessus fixé, la convention sera résolue de plein droit.

Op 11 februari 1888 bekrachtigt Leopold II de konventie.

Met de Werkgroep hebben we aan de hand van kadastrale opzoekingen kunnen nagaan welke kadasternummers deze eerste schenking omvatte. Het waren de nummers 1631 z, 1631 a 2, 1651 b, 1651 p 7 samen ongeveer 8 ha 81 a, en het nummer 1626 a : oppervlakte 19 ha 19a (in totaal dus ongeveer 28 ha).

De eerste 4 nummers geven op het kadastraal plan van 1894 (plan nr. 25) een gebied aan, waar na vergelijking met de hedendaagse plannen, de beplantingsdienst volledig begrepen is in de vastgelegde grenzen van "t Bosje" volgens de wet van 1886 en uitvoeringsbesluiten.

Het gebied wordt aangeplant en de oude vestingen en wallen en versterkte schans (eilandje) worden in het geheel geïntegreerd. Vandaar dat de vorm van het Bosje ons heden ten dage doet terugdenken aan de oude versterkingen rond Oostende. In de zomer van 1892 zijn de beplantingswerken beëindigd. Het park wordt opengesteld op 7 juni 1892 onder zeer grote belangstelling. De nieuwe officiële naam wordt "MARIA-HENDRIKAPARK".

Leopold II vindt het park echter te klein en denkt aan uitbreiding. Op 11 september 1895 wordt er een wet gestemd die verschijnt in het Staatsblad van 19 september 1895. Bij deze wet wordt er opnieuw aan de stad Oostende staatsgrond afgestaan voor park, terug onder voorwaarden (openbare parkaanleg). De akte wordt verleend op 16 mei 1896. De oppervlakte bedraagt 13 ha a 31 ca. Op deze gronden zal het spiegelmeer (lac miroir) aangelegd worden.

Leopold II staat ook van zijn persoonlijke bezittingen af, terreinen met een totale oppervlakte van 7 ha 65 a 49 ca. (Kontrakt op 28 mei 1896 voor de notaris Berghman te Oostende). Deze persoonlijke schenking van Leopold II gebeurt ook onder zeer strenge voorwaarden o.a. openbare parkaanleg, zonder een andere bestemming te mogen geven.

Deze schenking van Leopold II is heden ten dage te situeren vanaf de brug over de autosnelweg, Groendreef, grond tussen Groendreef en autosnelweg alsmede een deel van de gronden aan de andere zijde van de Groendreef.

De beplanting van deze eerste uitbreiding werd voltooid in april 1898.

Een tweede uitbreiding van het Bosje gebeurt wanneer de De Smet de Naeyerlaan wordt gepland in 1898.

Er gebeurt een ruiling van gronden tussen de Staat en de stad en 2 ha worden toegevoegd aan het Maria-Hendrikapark (een stuk tegenover de De Smet de Naeyerlaan en -brug).

De aanplanting van dit stuk komt klaar in 1905. De totale oppervlakte van het Maria-Hendrikapark in 1905 is :

27 ha 74 a 7 ca (eerste aanleg wet 1886)
13 ha 63 a 31 ca (eerste uitbreiding wet 11 sept. 1895, akte 16.5.1896)
7 ha 65 a 49 ca (koninklijke schenking 28 mei 1896)
2 ha

51 ha 2 a 87 ca : totaal.

Bouwwerken in 't Bosje :

In het Maria-Hendrikapark ofte "'t Bosje" werden verschillende bouwwerken uitgevoerd ter openbaar nut en recreatie.

- Laiterie (\pm 1890) op het eilandje
- Waterdistributiestation (1891)
- Zwemschool (1894)
- Beplantingsdienst + serres (1897)
- Armenonville (?)
- Watertoren (1900)
- Musée Liebaert (1906)
- Chalet Union Nautique (1906)
- Laboratoire (1910-1911)
- Wielerbaan (?)
- Meibooschool (?)
- Blauw Kruis (1947)
- Huidige Watertoren (1957)
- Vrije Zwemmers (?).

Tekst opgemaakt door de Werkgroep 't Bosje van K.R.O. en A.K.J.O. - november 1978.

(uit : Mededelingen van de Kulturele Raad, december 1978).